

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy cztimertényi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttörli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Horváth Gyula vádirata

— Két czikk —

II.

Horváth Gyulának választóihoz intézett nyílt levele egyike a legelőkeltebbnek magint vádiratoknak ama korruptáló közkormányzati rendszerről, melyet Tisza Kálmán honosított meg Magyarországon, s melyet a Szapáry-kormány a nemzeti érdekek nyílt sérelmére még jobban kifejlesztett.

Az a történeti visszatekintés, amelyben az 1875-ik évben a volt Deák-párt és a balközép közt létrejött fúzióval, az emlékeztetés véderő vitával, s a 15 évet számláló Tisza-korszak eredményeivel foglalkozik, bár nem mindegyikben a mi felfogásunkkal megegyező dolgokat mond el, s főleg a Tisza-korszak eredményeit illetőleg sok olyan elöjött lát meg, melyek a tényekben egyáltalán nem találják igazolásukat — ennek dacára Horváth Gyula nyílt levelének még e részében is oly vádakat foglaltatnak a Tisza-kormány politikai törekvései, s főképp e korszakban elhelyeztetett politikai közélet ellen, a melyek méltán gondolkodóba ejthetik a nemzetet.

Horváth Gyula eme nyílt levélben megfelelő ösztönzésre törekszik.

Ha valaki, úgy épen Horváth Gyula, ki igen közel állott a döntő körökhöz és még olyan kulissza titkokról is értesíthetett, a melyek más halandó szeméi elől ovatosan eltakartattak — kétségkívül hivatott férfiún arra, hogy annak a korszaknak — melynek maga is aktív részese volt — hű és teljes képet szolgáltatssa.

Az a kép, melyet Horváth Gyula megrajzol, bár nem egészen hű, s főleg nem egészen részletes — a legteljesebb mértékben elszomorító, s méltán megdöbbentetheti mindazokat, a kik Magyarországi politikai viszonyainak mai korruptált állapota miatt joggal aggodalmaskodnak.

Horváth Gyula nyílt leveléből — még azok is, a kik eddig tán nem hittek — megérthetik, hogy a balközép-ből szabadulvú alakult parlamenti párt ama jelleméből, melyet 1875-ben vett magára — a Tisza-kormány 15 évét a Szapáry korszak két éve alatt nem csak kivetkőzött, hanem oly irányban alakult át, a mely sehogy sem hozható összefüggésbe az 1875-iki fúzió alkalmával kifejezett politikai alapelvekkel.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA”.

1891. Május 20.

Egy jubiláris kötet.*

Oly esemény fordult elő a magyar irodalom terén, mely méltó a megünneplésre. Irodalmi vállalatról van szó, oly irodalmi vállalatról, mely pusztán a művelt közönség támogatásában és pártolásában bízva tartotta fenn magát éveken át, mind e mai napig, szembeállva az oly sokszor panaszolt közönnnyel, harcra kelve a közönséggel a közönség érdekében, küzdve ellene és érte, fáradságra kánkatlanul, hódítva egyre szélesebb körökben, erősödve és gyarapodva folyvást, míg végre elérte azt a bűszke számot, mely még a nemzetek és világörselek történetében is korszakot jelez; a 100-at! Száz! Ezekben a mostani napokban, midőn oly sokszor halljuk emlegetni ezt a dupla nullás számot, midőn minden társadalmi, politikai, irodalmi és tudományos jelenség, akár kitűnő voltánál, akár félépszerűségénél fogva a „századvégi” hangzatos jelzővel ékesedik: a 100-as szám kétszeres jelentőségű. És bizony csakis ezekben a „századvégi” időkben volt lehetséges az, mert eddigelő képzelhetetlennek tartotta volna bárki is, hogy egy magyar irodalmi vállalat, melyet nem valamely gazdag tudományos vagy szépirodalmi társaság tart fenn hazafias, nagy áldozatokkal, megérje századik kötetének a kibocsátását.

Ez az igazi „fin de siècle”-vállalat az „Egyetemes-Regénytár”. A merre csak magyar szépirodalmi könyv megfordult, mindennél ott látni évek óta azokat a tetszetős

* Egyetemes Regénytár 100. kötet. Ára pompás díszkötésben 50 kr. Kiadja Singer és Wolfner, Budapest.

piros köteteket, melyek tartalmukkal és olcsóságukkal egyre nagyobb tért hódítottak s folyvást jobban szorították ki az idegen termékeket, a mikkel közönségünk azelőtt valószínűleg el volt árasztva. A Singer és Wolfner könyvkiadó cég, eléggé nem dicserhető bátorsággal és nemes ambícióval, indította meg hat évvel ezelőtt ezt a vállalatot. Sokszor volt szó azóta azokról az elvekről, melyek e vállalat megindításában és fenntartásában a kiadókat vezették. Az irodalom megnyitkozhatóságának, érvényesítésének két elengedhetetlen tényezője állt konok harcban egymással: kiadó és közönség. A kiadó panaszkodott a közönségre, mely nem pártolja az irodalmat s könyvével lehetetlenné teszi, hogy az írók ne csak az asztalfára meg a hirlaphasábok, hanem a könyvpiacon számukra is dolgozhassanak; a közönség viszont panaszkodott a kiadóra, ki az irodalmi termékek árát oly drágára szabja, hogy megszerzésük a közép- és szegényrétegek számára lehetetlen. Erre meg a kiadó azokkal a replikákkal, hogy oly közönségnek, mely a kelendőseget egyáltalában nem biztosítja, nem lehet olcsó könyveket adni. A közönség vállalt vont és — panaszkodott tovább, kiadó és közönség helyett, az író, az a bizonyos „harmadik”, ki a másik kettő közt folyó harcra népséggel nem üthet. Így tartott ez az áldatlan állapot, tanácskozáson, banketteken keresztül, egészen addig, míg az Egyetemes Regénytár meg nem indult.

A kiadó legelső, természetes elve volt a jó tartalom. Elég, csak futólagosan is végig tekintünk azon diszes társaságon, mely az Egyetemes regénytár eddigi száz kötetében együtt van, hogy meggyőződjünk arról a lelkiismeretes gondról és tapintatról, melyet a vállalat vezetőisége mindenkor tanusított. A kor legelső írói vannak képviselve a kötetekben: Fenillet, Zola, Ohnet, Cherbuliez, Turgenyev és Dosztojevsky; Riöer Haggard, Ruida. Conway: Heyze és Lindau, mindmeg-

Nyíltan kijelenti, hogy „a kormány diktatori hatalmat akar a maga számára az alkotmányos formák közé becsémpészni.

Ezeket kívül még a mellett is nyílt tanúságot tesz Horváth Gyula, hogy Szapáry gróf atörvényhozás jövő összealkotásafelett a kinevezések segélyével feltétlenül rendelkezni akar.

Mindezek a legsúlyosabb természetű vádak azok közül, melyeket Szapáry gróf kormányzati s főképp közgazgatási politikájára ellen akárcsak ellenzéki oldalról is emeltek, de hogy épen egy intimus hírében álló kormánypárti politikus illesse ily vádakkal a Szapáry kormányzati és közgazgatási politikáját, s azon egész politikai rendszert, melyet a „szabadulvú” irányzat szült meg — az csak ugyan példátlan dolog az újabb alkotmányos korszakban, s ha egyéb nem: ez az őszinteség és bátorság is megérdemli, hogy a balavásári kerület választói Horváth Gyulát — ellenzéki programmal küldjék vissza a parlamentbe.

Politikai hírek.

Az államosítás ellen. Torda-Aranyos-megyének szombatán tartott közgyűlésén elfogadott határozati javaslat szerint a vármegye közönsége a közgazgatás államosítása ellen foglalt állást. A közgyűlésen megjelentek többek közt Miksa Elek és dr. P. Pap Samu megyebeli orsz. képviselők, kik szintén az önkormányzat híveinek vallották magukat.

Kegyvesztett főispán. Zsilinszky Mihály békésmegyei főispán — mint megbízható forrásból értesülünk — állásától legközelebb megváltik s helyébe Reiszsig Ede vasmagyei alispánt fogják kinevezni. Zsilinszky állása a Békésmegyében felmerült zavargások és sikasztások miatt vált tarthatatlanná.

Ingyen könyv.

A tekintetes vármegyéről

Ha be van fejezve, hogy a kormány közgazgatási javaslatát a képviselőház többsége elfogadja, mire való akkor az az ingyen-könyv, melyet minden kormánypárti újsághoz mellékelve oszt szét polgártársainak „Egy igaz hazafi”.

Nem kell messze keresni, hogy ki legyen ez az igaz hazafi a ki a polgártársainak ingyen adja a tudományát.

annyi, fényességei a magok nemzeti irodalmának, egy csoportban vannak a magyar irodalom színe-javával. A mint a vállalat terjedt izmosodott; egyre nagyobb tért hódított benne a hazai irodalom. Beniczky, Brody Sándor, Csiky Gergely, Gyarmathyné, Jókai, Kazár, Margitay, Mikszáth, Petelei, P. Szathmáry, Tolnay vannak képviselve önálló kötetekkel, míg a vállalatnak, szinte már nélkülözhetelenné lett Almanachja egész sorozatát gyűjti egybe novellitáinknak, kik vételkedve keresik és bírák is a közönség tetszését.

Ily irányú vállalat talán mindenképp és minden korban kivívta volna magának, nagylasan, az elismerést és a pártolást. De ez nem volt programunknak elég: az kellett főképp, hogy a könyv kellemes vendég legyen a házbán, ne bontsa meg a megszokott otthoni kényelmet és ne kerüljön sokba, ne, hogy ráunjanak és visszakiánják oda a honnan jött. Az Egyetemes Regénytár csinos piros kötetek is beváltak s e mellett olyan olcsók voltak, hogy egyszerre el kellett némulni velők szemben minden panaszunk. Kedves és állandó vendégei lettek országsszerte számos háznak, hol azelőtt csak hírből ismerték a szépirodalmi könyveket, vagy csak futólagosan ismerettségűt kötötték egy-egy kölcsönért példánnyal vagy szurtos kaszinói kötettel. Jelen tartalom, külső csin, olcsóság — ez a hármas jelszó vezette a kiadókat mind e mai napig, s ez a hármas tulajdonság van meg e most előtűnk levő 100-ik kötetben is.

Kitűnő kiállítás a rendes köteteknél díszesebb, izlés aranyozással ékített címfelede az erdélyrészi bércek jeles írónőjének, Gyarmathy Zsigánának a nevét tündéti szemünkbe. A havasok alján cím alatt négy költői lendületű, igazi magyaros zamattal teli elbeszélést találunk e kötetben, melyhez nem kisebb ember, mint József főherceg, magyarországi első katonája irt egy meleg hangú

Mert sok tudománnyal van megírva az a füzet, melyet a hány kormánypárti újság, mind ajándékképp mellékel ma a lapjaihoz, bizonyosan azzal a föltevessel, hogy az ajándéknak nem nézik a fogát.

Pedig szembeálló a könyvnek mindjárt első lapjain, hogy az igaz hazafi nagyon harapós. Rettentően mutogatja a fogait a függetlenségi és 48-as pártnak, a miért az az önkormányzatot védelmezi, és váltig azt igyekszik bizonyítani, hogy Szapáry Gyula gróf épen a támadott reformmal menti meg a hazát a második évezrednek.

Csak úgy konganak a nagyharangok ebben az ingyen bibliában, melynek szerzője nem épen szigorúan követi máskülönbbe a biblia parancsokat, mert lépten-nyomon hamis tanúságot tesz.

Körülbelül ebben rejlik a legnagyobb ereje. Tanunak idézi a század nagyjait, de legalább is irányzatosan szakítva ki nyilatkozataikat olyan összefüggésből, melyben egészen mást jelenthettek.

Az ingyen-biblia szerzője bevezetőleg úgy tesz, mintha nagyon távol állana a kormány rendszerint imádásától. Kijelenti kezen és kurtán, hogy személyére nézve talvolabb áll a Szapáry gróf uri személyétől, mint Makó Jeruzsálemtől.

De ez a távolság nem tartoztatja vissza a nagy hazafi attól, hogy a füzet végén a legemelyítőbb hozsánát ne zengje Szapáry Gyula grófnak, a kinek neve uralkodó plánetá lesz a magyar égen, melyre természetnyí árnyékot sem fog hinteni az ellenzéki dohogásnak vagy kifogásnak egyetlen kis bárányfelhője sem.

Szóval, rövid öt év utáni időre az igaz hazafi megjósolja az „egy akol, egy pásztor” utópiajának bekövetkezését.

Hanem ez csak a könyv végén van így megjósolva, mikor már rá kell szolgálni annak a jutalmára, hogy ez a biblia ingyen — biblia lehessen, a mely kelendő, mivel ára nincsen.

A hol önmaga és a miniszterelnök közt a Makóról Jeruzsálemig terjedő közmondásos távolságot méri ki az igaz hazafi, ott még olyanforma magyarázatot ad a közgazgatási reformnak, mintha azt a kormány épp önmaga ellen irányozta volna hősies földalzóással.

E törvényjavaslat által — úgymond — a nemzet kezébe kerül végre valahára vastagabb vége annak az arany kötélnek, aminek miniszteri felelősség a neve. Ez az újítás rántja ki a kormány alól a gyékényt s róla a köpönyeget, meggátolván, hogy a magyar közélet leggonoszabb kinövéséiért ezentul is megyei autonómia állitassék oda bűnbakul s választási visszaélések, árvaépítési sikkasztások.

ajánlat. A jubiláris kötet Mikszáth Kálmán, az egyetemes Regénytárnak fennállása óta egyik hatalmas oszlopa s az évi Almanachok szerkesztője, vezeti be az ő szokott szellemes modorában „Néhányszó”-val, élvezetre mindazoknak, a kik elolvassák, a mint következik:

Néhány szó

az „Egyetemes Regénytár” 100 ik kötetéhez

Mikor a Singer és Wolfner cég elhatározta, hogy jó és olcsó regények terjesztésére vállalkozik, hogy a mi jó terem a külföldön s ami meglehetősen idehaza, azt csinosan kiállított, ötven krajczáros vászonba kötött könyvekben viszi be az ugynevezett nagy közönségbe, senki sem hitte volna, hogy megélik a századik kötetet.

Maga a regényírás atyja, Jókai Mór csodálkozó szemekkel vetett rájuk, midőn felkérték, hogy írjon számukra egy kötetet s előadták a tervüket;

— Talán aránybányát fedeztek fel az urak, vagy petróleum-forrásokat és most a haza oltárára akarják letenni könnyen szerzett kincseiket?

És mi többiek is mind csodálkoztunk mert igaz, hogy eddig is folyton akadt egy-egy könyvvel ember (e könyvvel ember nélkül furesen nézne ki ma az irodalom), aki számszámolásba belekeverte a lelkesedését — ez rossz keverék. A bor és a víz összekeverése még praktikus is lehet, a víz erősebb lesz valamivel, a bor gyengébb, de mikor valaki a maga egy itze borát egyszerűen beleönti a Dunába a víz nem lesz tőle erősebb, de a bor teljesen odavész.

Egyes emberek mondand, mindig akadtak, de kettős emberek nem. Egy fejben megteremhet valami ábrándos idea, valami kemér lehetetlen terv. De ebben az esetben egészen megdöbbentő volt a „Regénytár” megindítása. Mert ha Singer akarja, hiszen

tások, dupla adózás, személyes szabadság megsértése esetén stb. a lassu vagy késő megtorlás vádjá ellen a megyei önkormányzat korlátozásaival és a választott tisztviselők fogvatközásaival takarózzék a miniszter.

Tán mondani sem kell, hogy ebből a honfias bevezetésből indul ki furfangosan a prókátorokodás az állami közigazgatás mellett azon a nyomon, hogy a miniszter felelősségével együtt a jár a kinevezés.

Ugy tündéti föl az igaz hazafi, épen nem igazára, a helyzetet, mintha választott tisztviselők fittyet hányhattak volna eddig a kormányra és mintha azért lett volna rossz a közigazgatás.

Ennek az elkoztatott fogásnak értékesítéséért ugyan kár volt könyvet írni és még nagyobb kár azt isten nevében osztogatni. Mert azt még a pusztán kormánypárti bölcsességet olvasó ember is tudja (ha ugyan van ilyen egyoldalú olvasó ebben az országban), hogy a választott tisztviselők fölött a legerősebb fegyelmi joga van ma is a főispánnak és a kormánynak, hogy tehát a visszaélések elnézését csak egy dolog indokolhatta az, hogy kímélni akarták a hasznátalan, rossz tisztviselőkben a hasznavehető, jó korteseket.

De persze bajos vitakozni az olyan igaz hazafinak könyvével, aki elég czinikus a megyéket színlali bátyáknak nevezni és a régi vármegye kissebbitése végett még az V. Ferdinánd helytartó tanácsának tanúságára is hivatkozik, mely ivén így irt rá a bűszke vármegyére.

„Ó cs. kir. Felsége köteleességévé tette tehát ezen kir. H. t. tanácsnak, t. uraságoknak abbel elhatározott akaratjáról értesíteni, hogy kir. hatalmával fogva mindazokat, melyek a törvényhozó hatalom kissebbségére vezetnek, alapuljanak bár azok merészkedő akármily sokaságnak egyetértésére, érvénytelennek s minden kötelező erő nélkülűeknek nyilatkoztatja és akarja miképp arról megemlékezni soha ne szűnjének, hogy a köztörvényhatóságok főbbike az engedelmisség.”

Nos, ez a tanúság nem az önkormányzat megvédelmezését teszi köteleességévé a magyar nemzetnek?

És nem megdöbbentő-e mikor a magyar népek azt prédikálják mégis ingyen, közöltségen terjesztett könyvben, hogy „eréklye és talizmán, harci jelszó és imádságos fohász neki (a magyar népnek), az az elkoztatott ócska frázis, mely egy — hála istennek már nem létező, csak babonás szíveket rémitgető éjféli kísértet ellen épít bástyát az ódon szabású önkormányzatból.”

Ne feledkezzenek meg róla az „igaz hazafi” könyvét olvasó igaz hazafiak, hogy a kísértetek órája ismét tthet! Sokszor tapasztal-

arra való Wolfner, hogy lebeszélje, ha pedig Wolfner akarja, Singernek kell őt megakadályozni. De nem az történt. Ritka egyetelmiséggel láttak hozzá a vállalatához a megjelenetek a szebbnél szebb füzetek. Egy könyv ötven krajczárért! Szépen bekötve! Hát lehet seges ez? Mi van ebből valjon ingyen: a könyv-e vagy a kötése?

Hát még mikor azt hallottuk, hogy tízhúsz ezer példányban nyomtatják. Lett nagy találgatás, hogy mit akarnak ezek az urak? Miben bizakodnak, miben reménykednek?

Csupán egyetlen számításuk látszott indokoltnak, ha megtörtént, a miben hiába fáradozott Körösi Csoma Sándor s előtte mások, hogy t. i. még egy pár milliónyi magyart találhat valahol az Urál körül. S hogy azok nem nagyon hasonlítanak az idevalókhöz.

De nem az történt. Nem találták meg az ázsiai őstestvéreket, hanem megtalálták a közönség rokonszenvéhez az utat, a mely pedig be volt már nagyon gyepesedve s anélkül se veszélytelen. Mert megvan az a tulajdonsága, ami a mesebeli utaknak, hogy az utasnak, ha egyszer elindult rajta soha se szabad hátra tekintenie, (mert megijed a szörnyet hal) hanem mindég csak előre; meg kell viaskodni utközben egy sárkánnyal a közönnnyel, a kinek nem hét feje van, hanem hetvenhét ezer feje.

Mind e bajokon túl van immár a Wolfner és Singer cég, a „Regénytár” tetszetős alakja olcsósága, a terjesztés páratlanul ügyes módja, a tartalom és a szerzők változatossága, kedvelté tette a vállalatot, ma már ott lehet az találni majd minden magyar családnál sáskaszert szaporodásban.

E kötet melyhez e szót fűztem (mint egy megünneplésre a ritka alkalomnak) a századik. Száz kötet: Könyvt. kimondani nehéz kiadni még nehezebb eladni.

De a „Regénytár” alapítóinak mindég sikerült anélkül, hogy aranybánya és petro-

talta már ezt a magyar nemzet és sokszor mentette meg az az ódon szabású önkormányzat, melynek egyébiránt csak az erősségeit akarja fentartani a függetlenségi párt és nem a gyöngye részét is.

Mindenestre örvendetes stádium a törvényjavaslat sorsának, hogy hivatalos könyvek kiadásával is próbálják már népszerűsíteni azt, a híres javaslatot, melyről az igaz hazafi extázisába így zeng:

„S a második millenium küszöbén olyan intézkedés az egész államosítási művelet, aminővel az első nyitotta meg sz. István csodatevő jobbját.”

Nagy önmegtartózkodás az igaz hazafitól, hogy mindezeknek végén egy lélegzet alatt meg nem tette a miniszterelnököt Szent Szapary Gyulának!

Reakció.

Horváth Gyula orsz. képviselőnek ez állásáról való lemondása alkalmával a „P. Lloyd” hosszabb cikkben emlékeztet meg, ebben többek közt azt írja, hogy a szabadelvű párt és kormány reakció vádjával nem illethető.

Horváth Gyula lapja mai számában válaszol a P. Lloydnak; s e kérdésről a következőket mondja:

Tegyük föl azt, hogy engem a cikkíró a multra teljesen meggyőzött, letezem a vádat, elismerem, hogy nincsen reakció. És most tegye meg a „Lloyd” cikkírója azt a zivességet, járja be az országot, menjen el a klubokba, kaszinókba, kávéházakba, vendéglőkbe, megye- és városi gyűlésekre; oda, a hol összejönnek az emberek, például a képviselőház folyosóira és kérdezze meg őket, miért beszélnek a reakcióról szüntelenül?

Járjon végére, mi az oka annak, hogy mindenki politikai és társadalmi kérdésekben, az udvar és kormány szándékai és célzatai iránt kíván tájékozást szerezni.

Mi az oka, hogy a még tájékozatlan közhangulat senkit sem érdekel, de már a tájékozott közhangulat csak akkor talál méltánylatra, ha az ismert irányokba vezető csapason indul és halad?

Nincsen reakció — a családi nexus nem számít, csak a képesség és érdemek — a protekció szóba sem jön, csak a jól végzett munka — az önzértelesség hangtól visszhangzik az ország minden zuge-zuga — a gazdag oligarcha s a szegény lateiner jellemi — az szellemi képességei szerint bíráltatik meg — a ki a muszázt hozta és a ki vele verekedett, legalább is egyformán prosperál — a fővárosban nem törődnek a miniszter sejtetni engedett óhajával, csak a közérdekkel — a városokban és megyékben nem a kormány szándékai, hanem a közérdek postulatumaival kapacitálnak — a hatalmassal szemben védelemre talál a gyenge — a szabad vélemény kimondása és nem annak elhallgatása részéről méltánylatban; szóval kifeszített vitorlával evezünk a szabad polgárok lakta szabad állam kikötőjébe.

Csak időnk nem volt; de epedve várják a reformát főkendek a Szilágyi igazságügyi miniszter ur javaslatát a polgári házasságról. Alig bírják türelemmel, hogy az elkövetési kérdést megoldhassák.

leum-források jóvedelmét vesztették volna el, de viszont anélkül, hogy aranybányát találtak volna. A „Regénytár” nem fényes üzlet de nem is rossz üzlet. Közönség és a kiadó megvannak elégedve.

E kölcsönös melegezéshez még csak az írónak kell hozzájárulni hogy a diadal teljes legyen.

Mi pedig hozzájárulunk szívesen, mert a „Regénytár” kettős kulturális feladatot végzett. Az egyik, hogy írótak lanceirozott, a másik az hogy írótak leguillotinerozott.

E mosolygó vidám piros könyvtáblákra bizvást rá lehetne nyomtatni az örvendetes gyászjelentést.

„Ponson du Terrail és Xaver Montepin nincsenek többé!”

MIKSAZÁTH KÁLMÁN.

Az aleány.

Angolból fordította: Amica.

XXX.

(Folytatás.)

(75)

Ffolliottné látja, s a nemes lelkű viszszaemlékezés pirjával azt mondja magában hogy az ő Dorkája a legegyszerűbb gyapott ruhájában is az volt a ki most.

— Édes Holt kisasszony — kiáltja. — Oh kérem ne — ne szóljon annak! — Én csak Dorka vagyok — mindig Dorka! — mondja a fiatal leány előre lépve.

Egymás mellé ülnek a dívánra; egymás kezét fogták: csokolják egymást; a zsebkendőjüket keresgelik.

Dorka észrevétlenül és önkénytelenül visszaesik a régi szokásai, felveszi a Ffolliottné zsebkendőjét, megigazítja a zsmoly székét. — Ffolliottné mosolyog, s azt mondja.

— Édesem, most már nem szabad ezt tenni.

Égnek a vágtyól végre-valahára az állami és egyházi alapok elkülönítésének módjátát megtalálni. A katolikus autonómia megalkotása, a világiak és az alsó papság jogainak körvonalozása és biztosítása, a mit elodázni egy perczig sem fognak, szóval, ez ügyek korszerti elintézésére megvan a főrendiházban a többség; minden csak a kormány és a ház indokolatlan késedelmesén múlott.

Hát ezt így szépen mind el lehet mondani, sőt államunk liberális fejlődésében vetett hithez lehet ragaszkodni is; de nem dogmát, tényeket szeretnék látni.

Forradalom Natáliáért.

Lapunk tegnapi számában távirati tudósítást adtunk a Belgrádban vasárnap lefolyt szennázási eseményekről.

Ma a következő részletesebb távirati értesítések érkeztek a szerb fővárosból:

A hetek óta várt szennázási nagy eseménynek vasárnap kellett volna megtörténni. Pasics miniszterelnök és Gyája belügyminiszternek szombati látogatása után, melyet a királynénál tettek, általában azt hitték, hogy az egész ügyet békés uton fogják elintézni.

A királyné maga sem volt a fordulatra elkészülve, mert a vasárnapi előadásra páhollyokat rendelt meg a színházban s délen több vendéget fogadott, midőn délután 2 órakor egyszerre 25 főből álló fegyveres csendőrcsapat szállt meg a királyné házáig, míg egy fészázad lovas csendőr a ház előtt foglalt állást, a főbb utcákat pedig nagyszámu csendőrség szállta meg.

A csendőrök és rendőrök felvonulása nagy feltűnést keltett s a nép csakhamar ez-rirel lepte el az utcákat. E közben a rendőrfőnök segédjével be akart lépni a királyné lakásába, de az ajtók zárva voltak s erőszakkal kellett azokat kifeszíteni.

A rendőrfőnök a királyné elé lépett, felmutatta neki a regensségek ukázat s tudtára adta, hogy két óra múlva Szerbiából távoznia kell, s ha önként nem megy, úgy kénytelen lesz erőszakkal nyulni. A királyné erre azt felelte, hogy csak az erőszaknak fog engedni s kijelenté, hogy előbb barátnőivel tanácskozni akar.

E közben a ház előtt a királyné számos bizalmasa gyűlt össze, de csak Lesjanin tábornokot bocsátották be. Danics, Danicsné, Zukicsné, Orcskovicsné és Orcskovics alezredes a nyitott ablakon át akartak Natáliával értekezni, de a lovas csendőrség azonnal körbe fogta őket, kijelentvén nekik, hogy letartóztatják őket, ha a ház tájékáról azonnal nem távoznak; közben a rendőrfőnök a királynét is elhuzta az ablaktól.

Hosszu kínos két óra múlva, mely idő alatt a néptömeg sok ezer emberrel szaporodott a királyné házához vezető utcákban s az asszonyok sirtak, a férfiak pedig hangosan kifakadtak a kormány erőszakoskodása ellen, a rendőrfőnök újra megkérdezte a királynét, hogy el akar-e önként utazni. A királyné most is határozott nemmel felelt. Erre a rendőrfőnök a miniszteriumba ment jelentést tenni s utasításokért. „Vesse kezét a királynéra,” felelt a belügyminiszter. Úgy látszik, hogy a királyné ezalatt felismerte

helyzete komolyságát s elutazásra határozta el magát, mielőtt a csendőrök durva keze érintené.

Oly jelenetek következtek most, melyeket toll leírni nem képes. Alig tíz perczcel az elhatározás után királyi diszkocirobogott ki a nagy ives kapun, a csendőrök kardot rántottak és tisztelegtek. A kocsiiban a királynét ült sötét fekete ruhában, kibontott hajjal, az izgatottságtól halovány arczaal. A királyné szebb volt mint valaha.

A kocsi előtt egy század, mögötte egy fél század lovascsendőrök, jobbról-balról a kocsi mellett lovas rendőrök képeztek a kíséretét; így akartak Szerbia első királynéját a Deligrad nevű hajóra toloncolni, hogy hazáját hosszú időre, talán örökre elhagyja.

Alig haladtak azonban így ötven lépésre a királyné házától, a nép egetverő zsvió-kiáltással áttörte a rendőrség sorfalát, körbefogta a királyné kocsiját s ki akarta a lovakat fogni, hogy a királynét tenyerén viszszaigye. A csendőrök erre rögtön kardot rántottak, a nép közé vágattak és sikerült is nekik a fenyegető tömeget szétszórni s a kocsiakat utat nyitni.

Örültes sebességgel robogott most a királyné kocsija, a nép viharos zsviózásaitól kísérve, a kikötő felé, de csak a „Szerb korona” vendéglőig haladhatott, mert itt meglepő akadály várta. Mintegy ezer tanuló gyűlt itt össze, daczolja a rendőrséggel, a kik az utat tömör falként ellátták. Erre az akadályra nem számítottak és senkit sem lepett meg annyira, mint a rendőrséget. A királyné kocsijából a lovakat kifogni egy pillanat múlva volt, a második pillanatban a kocsi megfordították s valóságos diadallal vitték vissza a királynét lakásába. A nép örömeinek kitörését esetelni lehetetlen. Szláva-zsvió- és hurrah-kiáltások rengették meg a levegőt, a nép tombolt örömeiben. A rendőrség e nem várt jelenet annyira meglepte, hogy mire óriási zavarából felocsudott, a királyné már otthón volt. A rendőrség, felismerve a helyzetet, visszavonult. A nép lelkesedése határtalan volt s ha a rendőrség vissza nem vonul, a legvéresebb jelenetek fejlődtek volna.

Egy későbbi távirat szerint a város izgatottsága leirhatatlan. A királynét, kit a nép frenetikus tetszésnyilvánítások között vitt vissza házába, a lelkesült tömeg kiemelte kocsijából s vállain vitte lakásába. A házban körülbelül kétszáz tanuló foglalt állást, kint az utcán pedig ezerrel jóval több ember állt készen, hogy a királynét újabb erőszakoskodások ellen megvédjék.

A gárdakaszárnyából egy szakasz lovaság vonult ki, hogy a tömeget szétverjék, de a katonák kódobálással fogadták. A lovaság soraiból többen megsértültek s a szakasz látva, hogy hasztalan küzd a jóval nagyobb embertömeg ellen, visszavonult a kaszárnyába. A nép öröme nem sokáig tartott. A visszaszorított lovaság négy másik szakasszal meg-erössödve fogott a fanatizált tömeg szétveréséhez. Hangos „dole-dole” kiáltásokkal meg kódobálásokkal fogadták újból a katonákat s az emberek eleinte olyan magatartást tanusítottak, mintha későbbiek volnának magukat széttepetni, mint a királyné házától csak egy tapodtat is elmozdulni.

A lovaság parancsnoka látva, hogy a

dolognak fele sem tréfa, miután többször hasztalan hívta föl a tömeget szétszázra, tüzet vezényelt, mire a katonák háromszor a nép közé lőttek.

A puszkák ropogásával felhangzott a tömeg rémült kiáltása. Mikor a füst eloszlott nem volt a ház előtt az előbb még vadul ordító közöl csak öt halott meg husz sebesült, kiknek halálhőrgését elnyelte a toporzókoló paripák patkóinak csattogása. A katonák közül is többen megsebesültek. A kivonult lovasságot, miután újabb erőszakoskodásoktól tartottak, két század gyalogsággal erősítették meg, kik az utcák bejárait ellátták. A zendülők teljesen szét vannak szórva. Az izgatottság roppant nagy. Az utcákat mind bezárták.

Általánosan azt tartják, hogy a kormány földadatát nagyon kevés körültekintéssel s nagyon lanyhán oldotta meg.

Ujabbán a halottak száma kettővel szaporodott. Mennyire feldühödött a katonaság a népre, bizonyítja az, hogy Babisek kapitány, a kinek a homlokát egy kő szintén súlyosan megsebezte, maga is előrántotta revolverét s azzal egy embert lelőtt.

A katonaság nagy része most kint táborozik, Belgrádtól egy órányira. A csapatok a lázadás hírére rohamlépésben jöttek, vissza a városba. Egy itteni előkelő diplomata azt mondta, hogy a kormány nem akar erőszakosan fellépni, a regenssé azonban ultimátumot küldött a kabinetnek, melyben azt követelik, hogy vagy rögtön utasítsák ki a királynét, vagy pedig adják be lemondásukat. A városban a legrosszabbra vannak elkészülve.

A korány felszólította Dunagőzhajózási társulat zimonyi főügynökségét, hogy éjjelre egy hajót tartson készenlétben. E felszólításhoz képest Miovits felügyelő Belgrádba utazott, hogy a szerb kormány rendelkezése alá bocsássa magát. Azt hiszik hogy a királynét az éjjel át fogják szállítani a hajón.

Belgrád máj. 19.

Az egész belgrádi lakosság ma szidjátkozza ugyanazt a Pasicsot ki nemrég a nép bátyánya, Belgrád kedvelt főpolgármestere volt. És a nép kegye nem ok nélkül fordul el tőle. A mit tett, vagy legalább az, mi a kormány nevében tegnap Belgrádban történt, az csakugyan föliédzheti a megbotránkozást.

A szerb katonaságnak, mely a város népe ellen kivonult tegnap csaknem oly dicstelen szerep jutott, mint a bolgár háborúban. Oly csekély számmal rendelték ki, oly ügyetlenül vezették, hogy meg kellett hátrálni a tömeg előtt, mely órahosszat ura maradt a helyzetnek, noha a katonaság ismételve tüzet adott s sok ártatlan ember életét kioltotta. Véres volt a tegnapi nap; a tömeg több ízben megszalasztotta nemcsak a rendőrséget s a gyalog katonaságot hanem magát a szerb gárdát, az eltescsapatot is. Csak az éj folyamán sikerült a kifáradt tömeget szétszórítani s a rendet úgy a hogy helyreállítani.

Csak ezután csak hétfőn hajnalban nyomult a rendőrség másodikban Natália lakására ekkor valóban elszállította Belgrádból, de nem oly módon mint tegnap tervezte. Nem gőzhajón, hanem vasútra vitte s magyar területre

latra, hogy az örökös győtrelemtől való megváltását Holt Marinak köszönheti, — s hogy az ő nyomorult titka, ennek a kedves teremtesnek a birtokában van — kit ő annyira félre ösmert és aki iránt oly megvetéssel viseltetett.

— Én tudom, hogy mit érez — mondja Dorka csendesen és felindulás nélkül; de most ezen nem lehet segíteni. Természetes, hogy idővel visszafogja a kiadásomat téríteni — ha ez az ami bántja. Ami a többi illeti én nem sokat gondolok a titkával. De azt is értem, hogy nem kívánja, hogy a gyermekei tudjanak róla. De legyen nyugodt, mert az ég tanum, hogy általam nem tudják meg soha! Ah édesem, maga nem képzeli, hogy én mily néma tudok lenni!

— Édes gyermekem — mondja Ffolliottné végre — most alázatos vagyok a milyen nem voltam soha. Töled nem félek. Tudom, hogy nem mondod meg Bryánnak.

— Nem fogom megmondani Bryánnak! — igéri a leány átnépélyesen.

Ekkor elégetik a levelet. Ffolliottné maga teszi a tűzbe, összekulcsolt kezekkel nézi míg elhamvad. Ez a nyomorult papirus, mely folytonosan rettegésben tartotta és testét lelkét emésztette, nem fogja többé nyugalmát megzavarni; Dorka pedig egész prózálag taszigálja a fogóval hogy a legkisebb része is elégjen.

— Ime — mondja végre, vidám arcczal nézve fel — a titok nem létezik többé!

— Kérve az én szívemben és a te emlékedben — mondja Ffolliottné sohajtra. — Dorka, ne csinálj olyan bosszus arczot — nem tehetsz róla! Ez még titok, melynek elrejtése annak a nagylelkűségétől függ — aki azt tudja.

Dorka még mindig a tűzhely előtt térdel, tehát megfordul öreg barátnéja felé, két karját a Ffolliottné térdre teszi s úgy néz fel annak az arczába.

szállította a királyi hőlgyet. De minden azt mutatja, hogy ezzel az ügy megelintésére nincs. Belgrádban óriási az izgatottság; a belkeseredése folytán zajosan nyilvánul, a hatügyminiszter tegnap újra beadta lemondását s minden jel azt mutatja, hogy a radikálkormányzat ellen hatalmas reakció ébred a szerb népben. Egy pár egyén bukás nélkül a mostani válság, mely oly könnyelműen idéztetett föl, aligha fog véget érni.

Torda-Aranyos vármegye társasági rendes közgyűlése.

Vármegyénk f. hó 15-én tartotta főispán gróf Bethlen Géza elnökelete alatt rendes közgyűlést, a melynek kiváló érdekességét az kölcsönözték, hogy e közgyűlés volt hivatalos nyilatkozni a czélba tett közigazgatási reform kérdésében.

Mielőtt a közgyűlésen előadott fontosabb tárgyak rövid ismertetésére térnék át megemlítem, hogy a közgyűlésre az arra hivatott bizottsági tagok szép számmal jelentek meg, — ezen megjelenésük által is pragnans bizonyítékát nyújtván a közügy iránti érdeklődésnek. De térjünk ad rem.

Főispán a közgyűlést megnyitván a betegség miatt a közgyűlésen meg nem jelenhető alispán Sándor Jánosnak a közigazgatás mult évi állapotát minden részleteiben feltűnhető terjedelmes jelentését — a mely már előzetesen kinyomatra és a bizottsági tagok között kiosztva lett — felolvasottai mondatván ki, mindenek előtt föjegyező Rádiger Béla terjesztette elő a vármegyei államjavadalmazási alap mult évi számadását, a melyből kitűnik, hogy a bevétel tett 52340 frt 21 krt. kiadás 52340 frt 82 kr., s így pénztármaradék 5 frt 39 kr., a számadás elfogadtatván, fölterjesztetni határozottat a belügyminiszterhez. Vas- és Somogyvármegyét üdvözölő feliratai tárgyalása alkalmából vármegyénk is — helyesen méltányolva s elismeréssel és hálával lévén eltelve Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter iránt a vasúti árdíjszabás megállapítása körül kifejtett közhasznú és hazafias tevékenységéért üdvözölő feliratot határozott intézni a miniszterhez.

És most következett alsófehérvári törvényhatósági bizottságának az önkormányzat és a szabad tisztválasztás fennhagyása tárgyában az országgyűléshez intézett föliratának az előterjesztése a melynek kapcsán vármegyénk közgyűlése is, az állandó választmányi véleményes jelentésével előterjesztett felirati javaslat elfogadásával, határozottan a közigazgatás államotása ellen foglalt állást.

Ez ügy tárgyalása alkalmával a vármegyei szabad önkormányzat fenntartása mellett határos beszédekkel mondtak Betegh Ferenc, Betegh Sándor, Felszegi Sámuel, s lelkesítőleg hatott, a midőn a közgyűlésen jelenlevő s a szabadelvű párthoz tartozó egyik országgyűlési képviselő Miksa Elek kinyilvánította beszéde rendjén, hogy a közigazgatási reformjavaslat ügyében a kormánytól egyet nem érthet; mert az ország érdekében a javaslatot hasznosnak nem tartja, — a szintén jelenlevő másik országgyűlési képviselő dr. Pap Samu pedig kijelentette, hogy habár ő az államosítás mellett is van; de azért a felirati javaslatot mégis elfogadja abból az okból, mert ő is jogosnak tartja a felirati javaslatban contempálát azon ohajást, hogy ezen nagyfontosságú kérdésben a döntés halasztassék el a jövő évben megejtendő új országgyűlési képviselő választás utáni időszakra.

Előterjesztett Barsvármegyének az állami titkársá biztosítási rendszerének behozatala tárgyában a kormányhoz intézett fölirata, a melynek ötletéből közgyűlésünk Miksa

— Szeretném tudni ha vajjon kedve van egy titkot megőrizni, vagy elmondandá-e azt Bryánnak?

— Édes gyermekem!

— Ha megígéri, hogy Sir Bryánnak nem szól semmit e tárgyról — úgy valamit mondok.

Dorka mosolyogva s édes pirulással néz fel reá.

— Gyermek, te szerelmes vagy!

Dorka a fejével int s még jobban elpirul.

De Dorka még mindig fel néz, s ragyogó szemei véghetetlen gyöngödséggel vannak tele.

— Dorka, beszélj! — Bryánt szeretet?

— Igazam volt?

— Igen — válaszolja a leány; én Bryánt szeretem. Ő az én egész világom. Ha azt mondaná — „esküdj meg velem holnap” örömmel tenném.

— Drága gyermekem, mily boldoggá tettél! Tehát szereted Bryánt, ugyeszereted? És miért nem szabad azt neki megtudni? Azt bizonylan látod, hogy az a szegény fiú a boldulásig szerelmes beléd!

— Én azt gondolom, hogy ő szeret; és tudnia kell, hogy én is szeretem őtet. Félek, hogy ezt nem tudom eltitkolni előtte, és nem is akarom eltitkolni, de egy dologra nézve véleményeltérés van közöttünk. Ő teljesen és feltétlenül engedelmesseget kíván mindenben, és —

— Édesem, bocsáss meg! Bryán engedelmesseget kíván tőled? Én azt gondoltam rólad, hogy te nagyon szelid és engedelmes leány vagy. Milyen különösek ezek a fiatal emberek! Megvagyok róla győződve, hogy ez egy új szeszély tőle. De ha igazán szereted, akkor természetes, hogy engedni fogsz.

(Folyt. köv.)

Imre elnöke alatt egy több tagból álló bizottságot küldött ki, hivatása levén e bizottság véleményes jelentést tenni a jövő közgyűléshez az iránt: az állami, a kölesönös gyűléshez az egyes társulatoknál leendő tüz-nyag elleni biztosítás körül melyik mutatkozik előnyösebbnek és mily módokat szerint vitessék keresztül a tűzbiztosítás.

A közgyűlés további tárgyalásai során fontos határozatokat hozott meg a gyermek menházaknak a községekben még enyár folytán létesítés és szintén enyár folyamán egy négy heti időtartamra terjedő ipartanítói tanfolyamnak a felállítását tárgyában. Az utóbbi határozata érvényesítésével néptanítóknak lehetővé válik a láb szőnyeg, kosárfonás stb. titkai iránt fölvilágosítást nyerne, ez iparágak meghonosulásán is munkálkodik.

E közgyűlésen választások is voltak: a hivataláról előrehaladt kora miatt leköszönt Moga László helyébe a M. László főszolgabíró állásra megválasztott, mint egyedüli pályázó, közfelkiáltással dr. Betegh Miklós főispáni titkár; Gál Jenő helyébe megválasztott közgy. bizottsági tagnak Szentpáli Ignác; állandó választmányi tagnak: ifj. Zeyk József Lővartási bizottság elnökévé választott: Miksa Imre; beszükkő: Felföldi Elek, Ugron Miklós, Thoreczki Lajos. Tiszteletbeli főjegyzővé kinevezte főispán Nagy Olivér első aljegyzőt és tiszteletbeli szolgabíróvá Zarándi Lipót közgy. gyakornokot.

Több más keblt ügyek elintézése után a közgyűlés d. u. 5 órákor ért véget.

r. 1.

Országos tornaverseny.

Bpest május 18.

Fiatl tornászaink reggel 8 órákor gyűltek a Károlykaszárnya udvarán, türelmesen várva a jelet az indulásra, hogy kivonuljanak a Stefánia-út melletti mesterséges jégpályára. Végre rázendítette bázi ezredünk, s a Molnáryak zenekara a Rákóczi-induló, s erre a tornászok csoportokba osztva kiindultak a Károlykörtúra nyíló kapu.

Minden csapat számmal s felírtas táblával volt megjelölve, némelyek intézetük zászlója alatt vonultak ki s daczára a 9 fokos időnek, jó kondícióban, dicsőségtől, sugárzó arccal, kifeszítve mellet, kevélyen lépegetve a sűrű embertömeg között, mely az utat elözönlötte.

Künn a verseny területén ezalatt ezrekre menő néptömeg várta a fiatal bajnokokat, s vette ostrom alá a pénzárnyékok fülkét, — a nap is barátságosabban sütött alá, kisse a szél is felhagyott, a közönség kezdte levetni a felöltőket, s kibontakozott a tribünök gyönyörű hőlgyközsége, teljes pompájában, világos toilettekben.

Bockelberg művezető jelentést tett gr. Csákyknak a megjelent intézetek számáról s engedélyt kért a felvonulásra. Erre zene mellett 4-es rendekben vonultak fel a fiatal tornászok, tisztelegve a miniszter páholya előtt s kiérdemelve annak jóakaró tapsait s buzdító szavait, melyekkel egyes tanítézeteket ki-tüntetett.

Mindössze 88 tanítézet volt, mintegy negyedszázaléka tornászal képviselve a versenyen, kik változatos dresszjeiket, egészséges tükörképeiket, s precízzen keresztül vitt gyakorlati által szokatlanul érdekes képet nyújtottak a szemlélőnek.

Négyes rendű felvonulás után 8-as, majd tizenhatos ellenvonulás következett, majd katonai menet- és rendgyakorlatokkal keltek versenyre az egyes intézetek.

A jury megállapította a menetgyakorlatok győzteseit s a tornászok az adott vezényszóra szorosan sorakozva, a gyönyörű mozgalmak látványát, egy keletkezők min-den mozgó színváltozását idézték elő.

A tornászok utolsó pontját a versenyek tejezték be, melyek csakis közel három órákor értek véget s melyet fáradhatatlan kultuszminiszterünk s családja mindvégig fokozódó érdeklődéssel kísért.

A versenyek után Hegedűs Sándor, mint a verseny-bírószám elnöke bejelentette gróf Csáky Albiné sajátkezűleg nyújtotta át minden egyes győztesnek a versenydíjakat. A legnagyobb díjat, a fővárosi, egy 300 frt értékű ezüst billikomot Matavovszky Ernőnek, a budapesti ref. gimn. növendékének adta ki a versenybírószám, a második díjat, az orsz. közegészségügyi egyet. díjat, egy díszes ezüst koszorút Szalacsy Rezső, a budai tanító-képezde hallgatója vitte el.

A kolozsári tornadíjat Móczár Andor (Jász-Berény) nyerte, Tóth Dezső pedig egy arany órá. A gerely vetésben Szinney (Sáros-Patak) és Maderspach nyertek tiszteletdíjat. — A 200 méteres síkfutásban Zaborzsky István a bpesti ref. gimn. növendéke nyerte az első díjat, egy bronz asztaldísz; Vigorostek Zsigmond pedig két díjjal a pozsonyi tornaegylet díját egy zsebszár. — A 150 méteres síkfutásban tiszteletdíjakat kaptak: Unger és Kéry. A 100 méteres futásban Simon Jenő és Bakos Géza, szertornázásban pedig Kerekes Zsigmond (Rozsnyó) kaptak tiszteletdíjat.

Ezenkívül ezüst érmet nyertek a 100 mteres síkfutásban: Millig Gyula, Herman Armin, Bilek Nándor, Simon Jenő, Rédey Aladár, Schweiger János, Kovács László. — A 150 mteres síkversenyben Mesky Ferenc, Pressburger Kornél, Gerencsén, Varga Ulrich, Csérnák és Kiss.

A 200 méteres síkversenyben. Tábor Dezső, Tóth József, Csiki János, Horváth József, Huravir Lajos, Mórocz Ignác, Magyar Gyula, Deutsch Oskár, Sente Dezső, (Pápa), Almásy József, Schadol Kálmán, Hó-

dossy Sándor, Bodnár Zsigmond, Kunth Károly, Turó János, Becsek Imre, Schüller István.

A magas ugrásban: Bolner T., Gaál Ádám, Kalmár, Fekete Aladár, Schwarz József, Antony László Jenő.

A díjak kiosztása után gróf Csáky közszóval mondván a tanároknak a buzgó munkálkodásért, kérte és felhívta őket a tornaügy ápolására s azon kifejezést, hogy a kezdett után haladva jövő évben még fényesebb eredményeket fogunk elérni.

Délután 4 órákor az országos tornász-szövetség ünnepélye ment végbe még nagyobb érdeklődés mellett, a Stefánia-út melletti mesterséges jégpályán. Rendőrök tornászok együttesen iparkodtak hátraszorítani a közönséget mely délut. tornászainkat egészen oha-jtotta látni.

MINDENFÉLE.

Kolozsár, május 20.

— **Karbol az utcákon.** Valaki kistűtötte annak idején, hogy a karból a leg-jobb fertőtlenítő szer. Ez a valaki hihetőleg tudós ember lehetett, más különben mi laikusok nehezen érthetnők meg, hogy más ember fia szavára épen a legbűdösebb chemiai szert használják fel fertőtlenítés czélokra. Mi a magunk laikus szemével azt látjuk, hogy Kolozsár utcáinak bűzhődt anyagok-kal telített vízlevezető árkaiban képződő veszélyes gázokat a hatóság karbolsavval igyekszik (akkor, a mikor) ártalmatlanná tenni.

Amde a mi ugyancsak laikus orunkkal azt is érezzük, hogy a karbolsavval preparált vizárkok bűdösebbek karbolla, a nélkül. Van Kolozsár városának két főorvosa egyik a tiszteletbeli, másik a valóságos. Az első dr. Rózsahegy Aladár, a ki egyetemünkön a közegészségügyet adja elő; a másik dr. Bartha János, a ki kötelelességűleg önködi (hivatalból) a város közegészség-ügye felett. Tőlük kérdezzük egész tisztelettel mondják meg ők, mint hivatott tudósok, nekünk, laikusoknak, hogy tényleg csakugyan a karból a legcélszerűsőbb fertőtlenítő szer s okos dolog-e annak használata az utcák vizárkaiban, avagy van-e még más, a karbolnál kevésbé bűdös illyfajta szer a mi ha csakugyan van, a vizárkokban összegyűlt kártékony anyagokat, mert mi laikusok úgy látjuk, hogy a karból, ha hasznos vegyszer is másfélben, de bűdös is olyannyira, hogy a laikus orr nem képes eldönteni ez az illat art-e többet az egészségnek vagy pedig a vizárkok karbolmentes kigőzölése. Kérjük a főorvos urakat döntsek el e kérdést tudomá-nyos alapon, s világosítsanak fel minket laikusokat a karbolt illető tudásunk hiányosságára.

— **Kalimpálás tüzre.** Pünkösöd első napja estején tüzet látott az ujoncz tűz-oltó toronyőr őrhelyéről. A költőn vett Andrásofszkyféle haranggal elkezdett gyengén, óvatosan kalimpálni; csak kettőt ütött azon-ban, bizonytalanságban levén a helyi viszo-nyokkal és a jelzéssel, egy okoskodott, jobb ha kevesebbet üt. A tűzoltóság és a közönség a monostor-utcaféle vonult. Pedig a vasut-állomás egyik részében gyúlt nagyobb meny-nységű kőzet állítólag, melyet az ott levők hamarosan el is oltottak. Ez alkalommal két mizeriát konstataáltak. Egyik az, hogy a vá-rosi tűzoltók között sok az ujoncz, kiknek a teendőik körül nincs meg a kellő gyakorlati jártasságuk. Oka ennek az, hogy a város nagymértékben igénybe veszi a tűzoltókat szolgálatukhoz nem tartozó teendőkre, mely miatt egymásután rövid időközönben mon-dják fel a szolgálatot. — A másik mizeriát pedig a vasuti állomásnál észleltük, ott a laktanyával és a rendőrséggel összekötött tele-fon lekapcsolták, állítólag azért mert elmu-lasztották a miniszterrel a beállításra enge-délyt kérni és most attól tartanak, baj lesz e formáság elmulasztása miatt. Erre az az észrevételünk, hogy sokkal nagyobb baj lesz az, ha a jelző készülék hiánya miatt ismét kiüt egy olyan katasztrófa mint a milyen a vasuti pályaház leégésével néhány év előtt volt. Most pedig nagyobb a forgalom, mind tűzbiztonság, mind rendőri tekintetben tele-fonra szükség van, kapcsolassa tehát csak be az üzletvezetőség s kérjen azután reá nyomban engedélyt, — mert ha az állam-vasutnak katasztrófa történik, veszélyeztetve vannak a körülötte levő házak is.

— **Tanár jelölés.** A kolozsári tud. egyetem jog és államtudományi kara a múlt héten tartott ülésén vette bírálat alá a dr. Nagy Ferencz eltávozását következtében meg-terjedtetett perrendtartás, váltó és kereskedelmi jog tanszékére 8 pályázat érkezett be, s a kar ezek közül első helyen dr. Jancsó György volt bpesti egyetemi magántanár, s jelenleg a kassai kir. tábla bíróját jelölt. Dr. Jancsó György az összes folyamodók közül legjobban van kvalikálva egyetemi tanszékre, s a tudomá-nyos irodalomban is elismert névvel bír. Az egyetemi tanács ugyancsak e tárgyban a napokban ülést tart, s hír szerint a kar javaslatát magáévá teszi.

— **Tanítványok halála.** Néhai Duret Laporte Celestine helybeli magán leány-nevelő intézet fáradhatatlan, buzgó s jó igaz-

gatónöje elhunyt alkalmával tanítványai egy sűrű felállítására gyűlést rendeztek s a be-gyűlt összegből folyó e május 19-én a sűrű-elmék fel is állítottak. Ez alkalommal a meg-boldogult lelkéért május 21-én d. e. 10 óra-kor a kegyesrendiek templomában gyászisten-tisztelet fog tartatni.

— **Borbély György** középiskolai tanár ünnepélyes beiktatása f. hó 24-én, va-sárnap d. e. 11 órákor lesz Tordán az iskola nagyertermében. Borbély György ez alkalom-mal egy értekezést fog felolvasni, melynek czíme: „Az új szövetség tropusa párhuzam-ban Petőfi némely tropusával.“ A felolvasás nyilvános lesz. A sok oldalú képzettséggel bíró tanár e felolvasására Kolozsárról is so-kan készülnek Tordára kirándulni tisztelői közt.

— **A kereskedelmi akademia** tegnap tartotta a lövőház helyiségeiben ez idei majálisát. Szép volt a terem díszítve, szebbé tette azonban ezt a sok szép leány, sok szép asszony, a kiket izléses toilettben együtt láttunk. A tavaszi elite mulatságok közt az idén ez volt a leglátogatottabb. A hangulat igen élénk volt. A négyeseket 106 pár táncolt. A mulatság a hajnali órákig tartott. A mulató közönség részéről felkérlet-tünk kiadására annak, hogy a lövőház helyi-ségének éttermében türethetetlen légvonat van. Többen e miatt meg is bétégedtek az idei mulatságok után. A léghuzam az éjjel külö-nösen éles volt a hideg külső lég miatt. Ket-tős ablakok, táblák, vagy pedig az ajtó és ablaknyílások gondos betömése által lehetne a bajon segíteni. A lövőház éttermében a pontosabb kiszolgálásra is gondot kellene for-dítani.

— **Az Erdélyi Múzeum-Egyet** bölcselet nyelv és történettudományi szakosz-tálya ma f. e. május hó 20-án (szerdán d. u. 5 órákor a Kereskedelmi Akadémia díszter-főlovas gyűlést tart. Tárgyak: 1. Imre Sán-dor: Lugossy József nyelvbölcselete. 2. Fe-renczi Zoltán: A Shakespeare Baconkérdésről.

— **A Gyulafehérvári kávéházi botrány.** Emlegettük annak idején, hogy Gyulafehérvárt egy katonatiszt az ottani kir. ügyészt megvagdalta, egy kávéházban. Az ügyet polgári és katonai tagokból álló bizott-ság vette vizsgálat alá és a vizsgálat ered-ménye — mint nekünk írják — az lett, hogy az ügyészt áthelyezték Beszterczére, a vagdal-kozó katonatisztet pedig áthelyezték Bosz-niába.

— **Megint kiltított család.** Er-adonyban (Biharmegye) Létai József nevű szegény napszámos május 16-án hajmeresztő gyilkosságot követett el. Létai a községen kívül kis kunyhóban lakott s malatt a fele-sége a községbe ment, a munkaképtelen férj-nyében három kis fiát, a kik közül a legkisebb 9 esztendő volt, észre fent bal-tával agyonütötte. A rémes cselekedet elkö-vetése után a gyilkos felakasztotta magát a kunyhó egyik szarufájára, azonkívül puska-övvel szétronsolta az állat. A kunyhó kö-zelében dolgozó munkások hallották ugyan a lövést, de ügyet se vetettek rá s csak a haza-érkezett feleség szivszaggató jajgatására gyű-lekeztek az emberek. Hajnali 5 és 6 óra közt végezhetné Létai a szörnyű gyilkosságot mert 7 órákor két gyermek még gyöngyén lélekezett. Azt mondják, hogy Létai nagy nyo-morussággal vívódott s az vitte e borzasztó lépésre.

— **Eljegyzés.** Grünfeld Johanna Kolozsárt, Kasztner Benjámin, Szilágynagy-falu jegyesek.

— **Grünwald Béla temetéséről** nagybátyja, Majovszky Vilmos, a pestvidéki törvényszék elnöke, már visszaérkezett Buda-pestre. A párisi rendőrség mindaddig nem tudta kinyomozni, hogy Grünwald az öngyil-kosság előtt napokban hol volt szállva. Ugy látszik, Grünwaldnak az utolsó napokban nem is volt lakása. Nem vett lakást, hogy ezzel is előmozdítsa nyomtalan eltűnését. Majovszky elbeszélése szerint téves az a hír, hogy Grün-wald kétszer lőtt magára. Fején csak egy lős b van.

— **Az aradi postal rablógyil-kosság** ügyében a vizsgálat új nyomokon halad. Ujabbán, egy Aradról eltűnt pinczéret: Bene Lajos Tódort gyanúsítják, a ki a va-suti restaurációban volt alkalmazva.

— **Jégverés.** Ákosfalva marostorda-megyei község gazdáinak egész természetünk-re tette e hó 16-dikán a jég. Körülbelül felőráig esett s olyan bőségesen, hogy még egy órá-val a jégverés után is fehér volt a mező.

— **Megvagdalt trónörökös.** Szent Pétervárról hivatalosan meg erősítik, hogy az orosz trónörökös ellen a merényletet egy Thunda nevezett japán követte el, ki már 8 év óta állott a rendőrség szolgálatában. A merénylet akkor támadta meg a trónörökös, mikor ez kíséretével nyitott kocsin hajtatott végig Otsu utcáin. György görök herceg sulyos csapást mért botjával a merényletre, de ez újra a trónörökösre roham; ekkor azonban a japán kocsi visszataszította a támadót, míg egy másik japán kocsavarta kezéből a kardot és sulyosan megsebesítette a merénylet. A trón-örökös sebe begyógyult.

— **A „Kochin“.** A Koch féle oltó-anyag a pénzügyminiszter határozatából vá-

mentesen kezeltek. A vámbivatalok által azonban csak az átvitelre jogosított gyógyin-tézetek, vagy tudományos orvostani intézetek főnökeinek szolgáltathatók ki.

— **A mócsi járás** közserzetben álló főszolgabíráját Mayr Jánost népnapja alkalmából a mócsiai fáklyászenével tisztel-ték meg. A mócsi tanfészt, mint az iskola tanács elnökénél szintén kifejezte jó kívána-tát, nemkülönben járása körjegyzői is.

— **Sátoros-czigányok veszedelme.** Nem soká tart és az emberek meg nem ér-tik már Petőfi felkiáltását: „Szent Kleofás, milyen karaván!“ A monerizmus dúlása pusztít, és a romantik reszketve buvik valami kályhalyukba és várja jobb idők felviradását. Szegény sátoros czigányokra is rájár a rud. Nem engedik meg, hogy egyéni szabadságu-kat korlátlanul élvezhessenek, közbé-közbe ked-vőkre lopván és rabolván. Most Tóvis község vállalkozott arra hogy megezőfolja a költő szavát: „Czigány hazája széles e világ.“ A falu végén két holdnyi területet hasított ki a tanács s itt kötelesek a czigányok házat építeni. S lesznek majd számosan „oláh-czi-gány házuinak.

— **A kassai jogakadémia.** A kormány, nemrég fölcsúszította Kassa városát hogy a jogakadémia új épületét állítsa mert különben megszünteti az intézetet. A város egy tulajdonában levő házat akart e czélra átalakítani és — mint nekünk írják — felkeltte a terveket a miniszteriumba, a honnan azok most azzal a megjegyzéssel ér-keztek vissza, hogy az épület nem jogakadé-miának, hanem talán falusi iskolának elég jó volna. A város tanácsa most újabb terveken tőri a fejét.

— **Budavár bevételének em-lékünnepe.** Budavára hősies bevételének emlékére május 21-én ünnepséget rendeznek az 1848—49, honvéd-egyesületek, melyek az egyetemi ifjúsággal egyetemben a következő programot állapították meg: Délután 10 órákor gyászszentit tisztelet a Krisztinavárosi plébánia templomban; délután 5 órákor gyű-lekezés a Krisztinavárosi Horvát-kert előtt a honnan fél 6 órákor indulnak a Budavár ostrománál elesett honvédek sírjaihoz. Itt a budai állami tanítóképző-intézet daloskőre el-énekl a himnusz, Vadnay Károly országgyű-lési képviselő az országos központi bizottság nevében egy egyetemi hallgató pedig az if-juság nevében emlékbeszédet tartanak. Azu-tán Szénássy Sándor, a buda-ó-budai honvéd-egyesület elnöke mond búcsúszavakat. Végül elénekl a „Szózat“ és megkoszorúzzák az elesett hősök sírjait.

— **Szathmáry György** közoktatás-ügyi miniszteri tanácsos köröten van. Leg-utóbb Lugason volt, hol az iskolákat megte-kintette és innen Orsovára utazott.

— **Milliomos alapítvány.** Ham-burgból írják: Smilinszky Henrik és felesége Hamburgban több millió márkára becsült va-gyonukat a hamburgi tanácsra tábláztatták be hogy abból evangélikus vallású agyszűkek és öreg tanítónők részére menedékházat épí-tessen.

— **Nagy tűz Békésmegyeren.** Iszonyu tűzvész dühöngött szombat délután a főváros közelében fekvő Békés-megyer köz-ségben, Mintegy 70—80 lakház pusztult el az összes mellékházakkal, a bennük levő takarmánnyal, eleséggel együtt. A tűz dél-tájt keletkezett: állítólag gyufával játszó gyermekek okozták a szerencsétlenséget. A szomszédos községek lakossága szintén sietett az oltásban résztvenni, de az embererőt tul-haladó munka haszatlannak bizonyult, mert a dühöngő szélvész hihetetlen gyorsasággal vitte tova a lángokat. Emberélet is esett ál-doztatul. Egy 11 éves leányka, ki a vész elől a pinczébe szaladt, ott a sűrű füstben meg-falladt.

— **162 király-himnusz.** A műba-ratok köre által egy magyar király-himnusz szövegére hirdetett pályázat napelöltött jár-ván le, nem kevesebb mint 162 pályamű ér-kezett.

— **Don Carlos Budapesten.** Don Carlos, a spanyol trónkövetelő tegnap Buda-pestre érkezett és ma a Margitszigetre tett kirándulást hol délután hat órákor magyaros ebédet rendelt, Don Carlos holnap még Buda-pestben marad.

— **Gyilkos villám.** Nagy vihar dühöngött vasárnap éjjel Kassán. A villám több házat fölgyújtott és egy ufjalsú parasztot, valamint egy Novák nevű építész, kik nyu-galmasan kártyáztak, agyonütött. Novák leánya ki atyja mellett ült, megsekkolt. E nagy szerencsétlenségre a következő megdöbbentő részleteket írják: Eppen bevezették a vacso-rát. Novák József, a házúr és ennek idősebb leánya az ebédlő közepén lévő asztalnál kár-tyáztak, míg a háziaszony a többi gyermek-kektől tőlük kissé távolabb foglaltak helyet. Az ég erősen menydörgött s villámlás villámlást ért. A háziaszony minden villámlásnál ké-rezset vetett magára. Novák nevetve kérdezte tőle: „Hát ez mitől j? A háziaszony olyas valamit felelt, hogy az régi keresztény szo-kás, hogy a villámcsapás magunktól el-hárítsuk. Novák felkaczagott s kedélyesen azt jegyezte meg, hogy neki mindig az volt és az lesz egyik legfőbb vágya: villámütés által meghalni, mert — ugymond — az a legszebb halál. Alig mondta ki e szavakat, földrengött csattanás hallatszott. A függő lámpa egyszerre kialudt. Egy percze csönd lett. A légnymás által szerkesztet vetettek csak percze múlva tértek magukhoz. Mikor meggyújtották a lámpát, ijedve látták No-vákot élettelenül a földön elterülve. A villám a függő lámpa vasán jött le Varga László lábán megbénult s nagyobb leányának egész feltéte érzéketlenné vált egyik szemére meg-vakult. — Ugyancsak e napon Kassa-Ujfalu határában is lecsapott a villám s egy föld-

művest szántásközben halálosan snjött. Két árva gyermek siratja benne kenyéradóját.

— **Nyilvános számadás.** Duret Laporte Celestine síremlékére begyűlt összeg, mely a kolozsári takarékpénztár által lett kezelve, összesen 183 frt 4 kr. Ez összeg következőképen lett felhasználva: sírkő és vas-rács: mely ifj. Reimann Károly által állíttatott fel 172 frt 10 kr. Gyászmise 7 frt 45 kr. Kertésznek sírgon-dozásért 3 frt 43 kr. Összesen 183 frt 4 kr.

Szerkesztő postája.

D - r D - s Elhisszük, hogy nincs cenzúra sen kire, de az a baj hogy egyéb sincs benne.

Nyári színház.

Kolozsárt, csütörtök május 21-án.

JÓ BARÁTOK.

Színmű.

Kezdeté 7 órákor.

Kolozsvári kalauz.

1. Látal valók: Erdélyi Múzeum (Múzeum utca) a könyv és állattár nyitva vasárnap 12—1-ig. Árvány, régiség és éremtár egyetemi épületben vasár és ünne-pnapokon nyitva d. e. 9—1 óráig. Egyetemi és ar. mu-zeumi könyvtár egyetemi épületben, nyitva délután 3—12 óráig, délután 4—6 óráig és vasárnapot kivéve. Technológiai iparmúzeum (Főter) csüt. vasárnap d. e. 9—12 óráig. Tornavivoda épület (Széchenyi tért) torna órák: d. e. 9—12 d. u. 3—6 óráig. Labda-társaság 6 óráig délután 8 óráig. Tűzoltó laktanya (Postakert utca) tűz-oltó torony reggel 8—6 óráig szemléltethet meg. Kolozs-vári dohánygyár (Kálmagyar utca) péntek és szombat napot kivéve naponta 6—12 óráig d. u. 12 óráig délután 6 óráig mekilátható.

Mulatságok: Nyári színház este fél 8 órákor.

Majálisok a lövődében: május 23. gyógyszerész, 26. a gazdászoknak.

Zene d. u. 5-től kedden, pénteken, va-sárnap a sétátéren.

Kolozsvári vasuti közlekedés.

Indulás:	Érkezés:
Budapest 57. 5 30	K. Kapus 57. 4 53
Predeal 57. 6 12	Budapest 57. 6 02
Budapest 57. 8 30	Predeal 57. 7 04
Brassó 57. 8 30	Predeal 57. 8 02
Csucs 57. 12 20	Brassó 57. 5 23
Budapest 57. 6 05	Budapest 57. 7 39
Predeal 57. 7 54	Budapest 57. 10 35
Budapest 57. 10 49	Predeal 57. 10 36
K. Kapus 57. 11 32	Beszterce 57. 5 16
Beszterce 57. 7 25	Deés 57. 7 00
Deés 57. 6 20	

A vastag szám az éjjeli időt jelentik.
Háromórak: d. u. 2 órákor az árnyékban R. szerint 18 fok; időjárás derült.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata.)

A száműzött királyné.
Zimony, május 20.

Ma delelőtt kilencz órákor a nő-egyletek és előkelő kereskedők küldött-ségei jelentek meg Zimonyban Natá-liánál pompás koszorút hozva maguk-al. Az utcákon hőmpölygő néptömeg tüntet mellette.

A királyné bucsúzása a belgrádi nőktől megható volt. A nők csókolták Natália kezét és ruháját nagy zoko-gás közt.

Natália fölkerlte Horvatovics tá-bornokot, hogy óvja meg fiát a hamis barátoktól.

Belgrád, május 20.

Natália kiutasítása rendkívül roszt ért szült. A királynét pongyola háló köntösében ültették kocsiá. A had-ügyminiszter lemondása okául azt hozta fel, hogy ő a történekeért a felelőssé- get nem vállalja el,

Országgyűlés.

Budapest máj. 20.

A képviselőház ülésén felolvasták a Horváth Gyula lemondó levelét. Az-tán felolvastatták, Vas megyekérvénye a kötelező állami biztosítás tárgyában.

Gajary Ödön előadó berterjeszti a pénzügyi bizottság jelentését az állami közgazgatásról. Végül felolvasták az ülészakot bezáró királyi leiratot. Az új ülészak holnap nyitattik meg.

Felolós szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadaplatnyajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.

Szíves tudomásul:

Műhelyemben kitűnő szabásom és

M. - ME BERGER

budapesti cézgtől szerződötett első trons-sirozónóm hathatós közreműködése mel-lét folyton a legelegánsabb ruhák kerülnek ki és ez irányban is a n. é. vevőközönségnek szolgálatára állók

Az idény előre haladta miatt napernyők és mantilleok mélyen leszállított árban

kiváló tisztelettel

RENDES SZIDOR

ezelőtt GAJZÁGÓ ISTVÁN.

Alapított 1862-ben.

H i r d e t é s e k.

Eladó ház, kert.

Kolozsvár legszebb részén
egy nagy luxussal berendezett
nagy kert,
benn modern kényelemmel épített
ujlakóház
eladó.

Tudakozódásra bővebb felvilágosítást ad a „KOLOZSVÁR”
kiadó-hivatala.

521. (1-1)

Tégla-gyár.

Van szerencsénk a nagyérdemű építető közönség és építő
urak figyelmét a Kolozsvárt és Nagyváradon levő

tégla-telepeink és gyárunkra
felhívni.

Kolozsvári telepeinket ujjlag rendeztük be, gyárunk-
ban gőzerőt is alkalmaztunk és Nagyváradon új tégla-
telepet rendeztünk be, s mindkét városban gyártunk s a
nagyérdemű közönség rendelkezésére a legjutányosabb árak
mellett eladásra készletet tartunk

**fali-, párkány-, burkolati-, padozati- és kut-
tégla-ból, fedélcserép és alagsövekből.**

Különösen ajánljuk kolozsvári kitűnő minőségű fe-
délcserépeinket, 1000 drbonként 16 frtért
Kolozsvárt az építés színhelyére vagy vas-
úti állomásra szállítva. — Nagyban való vásár-
lásoknál árkedvezményt nyújtunk.

Központi iroda: Kolozsvárt, belhid-utca 7. sz. alatt,
hová mindennemű megkeresések intézendők.

HELLMANN TESTVÉREK,

846. (4-8)

tégla-gyárosok.

ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém igen tisztelt megrendelőimnek s a nagyérd.
közönségnek szíves tudomására juttatni, miszerint eddig Fötér 18.
szám alatt több év óta fennálló

FÉRFISZABÓ ÜZLETEMET

ugyanasak

Fötér 3-ik szám alá helyeztem át.

S hogy ezen most teljesen újból felszerelt üzletemet a leg-
kittűnőbb bel- és kül forrásokból személyesen beszerzett legdivato-
sabb Honi-, Angol és Francia kelmékkel láttam el.

A szíves pártfogásért esedézve

alázatos szolgálja

Kolozsvárt, ápril hó.

KOTTAI JÁNOS,

400. (11-20)

férfi-szabó.

Öltönynek való szövetek.

PERUVIEN és DOSKING

a magas Clerus számára.

Szabályszerűen előírt szövetek

hivatalnokok, veteránok, tüszöltek, tornászok és hírvés cselédek számára.

Legfinomabb szövetek

billiárd- és más játszó-asztalok részére, ezen kívül vízmentes

VADÁSZ ÖLTÖZÉKNEK.

Utazó plaidek 4-12 forinttól kezdve

a legkittűnőbb és legtartósabb szövetekből.

STIKAROVSKY JÁNOS

gyári raktár BRÜNNEN.

Minták bérmentve. Minta-kártyák a szabó mester uraknak bérmentetlenül.

Utánvételi küldemények 10 frton felül bérmentve.

Állandó posztóraktárom értéke meghaladja a 200,000 frtot, s így magától
értődik, hogy egy ily nagy világáruháznál sok szövet maradték marad, mit kényte-
len vagyok az előállításai összegénél jóval olcsóbban elveztegetni. Minden józan
gondolkodó ember beláthatja, hogy ily kis maradvékokból mintá nem küldhetők,
mert néhány száz minta-darabka megrendelése által ezen maradvékokból annmi sem
maradna és ezek szerint valószínűs szédülés, ha posztó czegek maradvék-mintákat
hirdetnek és ily esetekben mintá darabok magáról a végről és nem maradvékokból
vannak levágva és az ilyen eljárás csúnya könnyen érthető.

Oly maradvékok, melyek nem tetszenek, kicserélhetnek, vagy a pénz vissza-
adatik.Levelezések német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven elő-
gadtatnak.

148. (28-24)

ERDÉLY GYÓGYKINCSE!!!

K.-IMPÉR-RÉPÁTI

rendkívül szénsavdús és legtisztább
égyényes gyógy-savanyuvíz

AZ ÉGVÉNYES SAVANYUVÍZEK GYÖNGYE!

natrjum bicarbonát	4.3241 gr.
littium	0.0261 "
borsavas natrjum	0.1124 "
összes savanyúsav 2007 ko	8.9449 "
nem illó alkatrészek	4.2826 "

Lényeges alká-
részek

Megbecsülhetetlen gyógyhatása
a légzőszervek betegségeinél, vese- és gyomor-
bajokban, a húgyszervek összes bántal-
mainál stb.

Páratlan oldószer!
Legkittűnőbb diuretica!

Savainak szelíd hatásánál fogva, az étrend szabályozása nélkül is, bárki által folyton
érvényes.

Rendkívül dús szénsavtartalmánál fogva — igen kellemes és tartós íze, valamint a
nyelvre ható éles csipőssége folytán — a legkedvesebb üdítő ital.

Legégszerűsége és legkellősebb borvíz a savanyuvízek pezagója!

A „répáti” savanyuvíz, ezen természet és tiszta — a maga nemében bizonyára
ritka — ásványvíz kincs, minden észszerű lónak úgy is mint élvezeti, úgy is mint gyógyítai,
a belsőszervek összes bántalmait ellen lelkiismerettel a legmeglehetőbb ajánlható.

Csupán egyszeri kísérlet elegendő a fenti ismertetés becsületes belgázására!

A „répáti” savanyuvíz mindig friss és teljesen mintaszerű töltésben kapható KOLOZS-
VÁRT: ld. J. B. MISSELBACHER ur kereskedésében és minden nevezetesebb vendéglőben;
továbbá megrendelhető saját sőt küldési raktáramban BRASSÓBAN.

Tisztelettel

a „répáti” gyógyforrás kezelője: **György József.**

503 (4-30)

Legjobb padlófesték a világon

MARX LAJOS-féle

GAADENI

**BOROSTYÁNKÓ PADLÓ
MÁZFESTÉK,**

melylyel mindenki a padlóját gyo-
san, tetszés szerinti színre, tükör-
fényesre befestheti és a mi fő
dolog: nem kerül sokba.

A használati utasítás igen
egyszerű és minden bádogon
olvasható.

FŐRAKTÁR:

355. (15-20)

GERGELY FERENCZ-nél
KOLOZSVÁRT.

„Szíves figyelembe vétel végett.”

Tekintve ama sok esetben teljesen jogosult bizalmatlanságot, melyet a t. közönség a hirdetések iránt táplál, le-
gyen szabad az alábbi ajánlatomnak azokkal való előnyös megkülönböztetését kérem, a mennyiben áruimat készpénzbeni
bevételre folytatn **bármely végeladánál is olcsóbban adhatom; ugymint:**

Fél szőr ruhakelméket, méterenként 20 kr.
Dupla széles szőrkelmeket 35, 40, 50 krtól.
Mosó Cretonok és Voalokat 20, 23, 25 kr.
Legfinomabb mosó Levantinokat 30, 35 kr.
Egy nagy tömeg (3000) mosó Zeffireket csi-
kes és különböző színekben, a mi eddig
40-50 kr. volt, most 28, 30, 35 kr.

Gyerek-napernyőket 35, 45, 50 kr.
Nagy napernyőket 80, 90 krtól.
Selyem napernyőket 1 frt 50 krtól.
Selyem esőernyőket 2 frttől.
Női fél cipőket 1 frt 80 krtól.
Egy nagy tömeg gyerek Trico-köntösöket 1
frt 50 krtól stb.

Ezekon kívül kaphatók:

Chiffonok, Szőttek, Paplanyok,
Miederek, Nyári kesztyűk, Ingek,
Nyakkendők.

Mindennemű bélések és Szabó-cikkek.

Férfi ruhára való gyapjú-kelmék, melyekből jó szabóval rendelkezvén, egész rend öltönyöket felelősség mel-
lett elvállalok. Valamint Női ruhák kiállítását is a legújabb divat szerint a legjutányosabban eszközölöm.

Resztlik minden időben kaphatók féláron.

A n. é. közönség szíves látogatását kéri

POSZLER GYULA NŐI- ÉS FÉRFI-DIVAT ÜZLETE,
KOLOZSVÁRT, BELHID-UTCA 3. SZÁM.

450. (5-x)

Eladó egy pár kocsi-ló,

16 markos magasságuk;

5 évesek, heréltek, narancsszín-fakók, fekete
farok és sörénnyel.

Ára 1100 forint.

Czim: **VAJASDI LAJOS TORDÁN.**

513. (2-3)

ÚJ ÜZLET!!!

Hid-utca 24. számú háznál.

Következő árucikkek legolcsóbban és legnagyobb vá-
lasztékban kaphatók:

1 méter legújabb minták, Kretonok	18 krtól 24 krig
1 " " francia Voalok	22 " 36 "
1 " " 90 cm. széles divatos köntös szövetek	40 " 50 "
1 " fekete 90 cm. széles ternő köntös szövetek	45 krtól 1 frt 35 "
1 " 4/4 sifon	19 krtól 42 "
1 " 8/4 paplan lepedő gyöcsök	60 krtól 1 frt 20 "
1 garnitúra 6 személyre, abrosz és 6 szervéta	3 frttől 4 frtig
1 " 12 " " 12 " " " " " "	6 frt 50 krtól 8 "
1 darab kávé-abrosz	70 krtól 1 frt 60 krig
12 " kávé-szerveták	1 frt 10 krtól 1 frt 20 "
1 " derék fűző	55 krtól 3 frt 50 "
1 pár gyermek strimpfli	6 krtól 45 "
1 " női strimpfli	13 " 75 "
1 " czérna kesztyű	18 " 30 "
1 " glace kesztyű, 3 gombos	80 krtól 1 frt 10 "

A fenti cikkekön kívül óriási választékban kaphatók min-
dennemű **lenvásznak, zefírek, segesvári szőttek,**
batist és selyemkendők, paplanok, ruhabélések.

Hallcsont, gépczérna, csipkék, selyem szalagok, nap- és esőernyők

GYÁRI RAKTÁR.

A n. é. közönségnek alázattal ajánlom, hogy a fenti meggyőződ-
sek után, bizalmukat hozzám továbbra is fenntartani szíveskedjenek.

Mély tisztelettel

311. (16-18)

KOHN JAKAB.

Szafarjan és nyomban szarado

10 cm.
elegendo. 1
Ko. 1 f 50 k

Christoph Ferenc
SZOBAPALLO-FENYLAKEK

Minden alatti
festett f.d.
281. (10-21)

A valódi szobapallo-fenyalak készítése és elvételéért
Prága, K.

Valódi kapható: Misselbacher J. B.-nél Kolozsvárt, Löw Dánielnél
és Keresztész Kálmánnál Bozterczen, Brugovits és Roháknál Deesen
és Gross Emilnél Szászvároson.